

1.

PAKILA, MARRASKUU 2017

Ekin on kelattava pyörätuolinsa täyteen vauhtiin, jotta hän ehtii pankkiautomaatille ennen edessään vaappuvaa vanhusta. Viime hetkellä tapahtunut ohitus näyttää kiilaamiselta, mutta taakse jääminen laskee mahdollisuuksia. Nyt tästä tummaan palttooseen pukeutuneesta ikäihmisestä saattaa tulla tämän aamun ensimmäinen napsu.

Osteoporoosin haurastama nainen jää nöyrästi odottamaan vuoroaan. Eki vilkaisee olkansa yli.

– Anteeksi hyvä rouva, mutta voisitteko ystävällisesti hiukan auttaa. En mitenkään ylety tuohon siniseen viiruun.

Ekin käsi vapisee, kun hän ojentaa luottokorttia.

– Totta kai, hetki vain!

Nainen ottaa Ekiltä kortin, kurkottaa miehen olkapään yli ja työntää sen automaattiin.

– Olisitteko vielä niin ystävällinen, että näppäilisitte tunnuslukuni, Eki kysyy ja antaa nuhruisen lapun rouvalle.

Kun vanhus on painellut numerot, Eki pyytää ottamaan samalla vaivalla yhdeksänkymmentä euroa tililtään. Muori tihrustaa kaihina sumentamalla silmillään näyttöä ja löydettyään oikean

vaihtoehdon, painaa metallista nappia. Kun automaatti ei ala surista eikä se työnnä seteleitä sisuksistaan, mummeli toteaa.

– Kuulkaas. Tämä ruutu nyt kyllä ilmoittaa, ettei teidän tilillä ole rahaa!

– Kyllä Kelan suoritus pitäisi jo näkyä. Toisaalta, on se kyllä joskus ennenkin päivällä tai parilla heittänyt.

Eki penkoo huolestuneen oloisena vyölaukkuaan ja kertoo etsivänsä toisen luottokortin.

– Rouva hyvä, hoitakaa te vain omat asianne tässä välissä, niin soitan pojalleni. Eikö olekin yhtä tuskaa näiden korttien kanssa nykyään?

Eki siirtää pyörätuoliaan sen verran sivuun, että vanhus pääsee automaattille. Hän näppäilee summittaisen numerosarjan, nostaa kännykän korvalleen ja ikään kuin vastausta odotellessaan siunailee toistamiseen Kelan kankeutta. Eki epäilee ikärouvalle, että Kela viivyttää tahallaan maksut seuraavalle maanantaille, mikäli oikea maksupäivä osuu näin perjantaille. Rouva on samaa mieltä.

– Justiinsa niin. Minä haluan maksaa kaiken aina käteisellä, jotten jää kellekään velkaa edes sekunniksi.

– Ei nyt Jani suostu vastaamaan. On varmaan jossakin kokouksessa. Poika kun antoi tän toisen kortin hätätilannetta varten. En millään muista tämän tunnuslukua. Ei auta nyt muu kuin odotella. Kiitos vaan avusta!

Vanhus on työntänyt oman korttinsa automaattiin ja Eki seuraa syriäsilmiä koppuraisten sormien liikettä näppäimillä. 7355. Kone raksuttaa hetken ja sylkee nielustaan tukun seteleitä. Nainen laittaa ne nopeasti kukkaroonsa ja tunkee sen syvälle nahkaisen kassin pohjalle.

Muori kääntyy S-marketin suuntaan ja toivottaa pyörätuolimiehelle hyvää päivänalkua.

Vanhukselle on kertynyt varallisuutta, mutta hän näyttää tyypilliseltä sukupolvensa sairailta. Mummo säästää vielä vanhuuden varalle tajuamatta, että nyt olisi käytön aika.

Äskeinen keskustelu myllertää vanhuksen mielessä, sillä hän ei ole viikkoihin vaihtanut kuin muutaman sanan ruokaa tuovan kotihoidon tytön kanssa. Niitäkin vähän, sillä tytön korvan alta tuijottava sinivihreä perhonen ei tiedä vanhuksen arvomaailmassa mitään hyvää. Se lamauttaa kielen. Vanhuksen aamuiset lauseet olivat jääneet vähiin. Eilisessä sopassa oli liian paljon suolaa, miksei aterian mukana tullut taaskaan jälkiuunileipää ja jollei maito ole maitoa, niin kurria ei sitten tarvitse enää tuoda. Karpalokiisseli kyllä maistui.

Nuori nainen ei ollut kommentoinut mitään, vaan oli levitellyt pikaisesti uudet ruoat pöytään. Sitten hän oli sullonut edellispäivän astiat styroksilaatikkoon ja häipynyt niin nopeasti, ettei ikärouva ehtinyt edes kiittää. Ulko-ovelta oli kuulunut vain heippa-huudahdus, oven paukahdus ja loittonevan auton ääni.

Nyt hän tuntee outoa myötätuntoa nelikymppistä invalidimiestä kohtaan, joka oli tehnyt outoja pakkonykäisyyjä ja jonka huulet olivat vilusta siniset.

Vanhus päättää palata Ekin luo. Hän kaivaa kassistaan 10 euron setelin ja ojentaa sitä miehelle.

– Ei missään nimessä! Jani kyllä näkee, että olen yrittänyt tavoittaa ja soittaa. Kunhan tunnusluku selviää, saan rahaa automaatista. Ei tässä mitään hätää ole.

Vanhus sujauttaa tyytyväisenä setelin takaisin kukkaroonsa ja lähtee laskeutumaan suolan runtelemia rappusia. Eki odottaa vielä hetken ja sitten huutaa.

– Odottakaapas rouva hyvä! Minulla on selkänojan takana kassi ja siellä on lahjakortteja. Haluaisin antaa teille yhden. Sellaisella saa Invalidisäätiön lahjoittamia lehtiä. Me saadaan jakaa kymmenen kappaletta niille, joilla on sydän paikallaan. Ja teidän ihan säteilee lämpöä.

Vanhus kiepahtaa nyt ketterästi ympäri, jalka nousee rappusissa. Kaikki ilmainen on kotiin päin. Mummeli ojentaa selkänojan takana roikkuneen kassin Ekille.

– Kiitos. Kun saan tähän lappuun vielä nimenne ja osoitteen, niin viikon päästä posti tuo valitsemanne lehdet. ET-lehdelle vanhus tuhahtaa ja valitsee pitkän listan hänniltä Kotipuutarhan.

– Se on varmasti mielenkiintoinen. Ei muuta kuin nimi ja osoite, niin kohta saatte luettavaa.

– Saimi Laaksonen. Hakosuontie 77 ja pikku a perään. Myytiin takatonntti pörssimiehelle, kun Ampan mielestä minun porkkanoille ja rupisille perunoilleni tuli liikaa kilohintaa. Ei ne kyllä mitään rupisia olleet.

Ekin kädet tärisevät, mutta henkilötiedot osoitteineen kirjautuvat paperille. Hän toistaa vielä kaiken ja muori myöntelee.

– Selvän teki! Niin muuten! Näissä vaihtoehtoissa on myös miesväelle suunnattuja lehtiä. Hmm, ainakin Tekniikan Maaailma. Mitäs jos laitetaan yllätykseksi miehellenne kaksi näytenumeroa?

– Voi kuulkaa hyvä mies! Amppa on ollut jo toista vuotta

Malmilla! Minulla on vaan Osku seurana. Meidän katti.

– Otan osaa. Herran siunausta teille sekä hyvää päivän jatkoa!

– Sitä samaa teille. Pääsettehän luiskasta alas?

– Totta kai, tuttu paikka. Pyörätuolin renkaiden alla rahisee hiekka. Koska ostoskeskuksen takapihalla ei muita näy, enää ei tarvitse näytellä. Eki hyppää tuolista, taittaa sen kasaan ja sujauttaa kaksoisveljeltään Eerolta lainaamansa Toyota LiteAcen sivuliukuovesta sisään ja häipyy paikalta.